

FASTIGHETERNA ODIN 3 OCH ODIN 6 | HÄRADSVÄGEN 1 OCH 3 | STUVSTA | HUDDINGE

ANTIKVARISK BEDÖMNING AV BEFINTLIG BEBYGGELSE SAMT PLANFÖRSLAG | 2020-01-17

FASTIGHETERNA ODIN 3 OCH ODIN 6 | HÄRADSVÄGEN 1 OCH 3 | STUVSTA | HUDDINGE
ANTIKVARISK BEDÖMNING AV BEFINTLIG BEBYGGELSE SAMT PLANFÖRSLAG | 2020-01-17

UPPDRAGSGIVARE
HUDDINGE KOMMUN

MEDVERKANDE ANTIKVARIE
Lisa Sundström, byggnadsantikvarie, certifierad sakkunnig kontrollant av kulturvärden - K, Tengbom

GRANSKNING
Anna Krus, byggnadsantikvarie, certifierad sakkunnig kontrollant av kulturvärden - K, Tengbom

FOTO
Lisa Sundström om inget annan anges.

Tengbomgruppen ab
Katarinavägen 15
Box 1230
111 82 Stockholm
telefon: 08-412 52 00
www.tengbom.se
org.nr. 56329-9113

INNEHÅLL

1. INLEDNING

Bakgrund och syfte
Avgränsning
Kulturhistorisk värdering
Metod

s. 4

2. KULTURHISTORISKT LAGSKYDD OCH PLANER

Plan- och bygglagen
Gällande plan
Huddinge kommuns översiktsplan
Huddinge kommuns arkitekturstrategi (på remiss)

s. 6

3. KULTURHISTORISKT VÄRDEFULLT OMRÅDE

Stuvsta (Skogsäng, SÖ delen av Snättringe gård)
Centrala Stuvsta

s. 8

4. HISTORISK KONTEXT

Stuvsta

s. 10

5. NULÄGESBESKRIVNING

Läge
Odin 3
Odin 6

s. 14

6. KULTURHISTORISK VÄRDEBESKRIVNING ODIN 3 OCH ODIN 6

Kulturhistoriskt värde och värdebärande karaktärsdrag

s. 22

7. PLANFÖRSLAGET

Planförslaget

s. 24

8. ANTIKVARISK BEDÖMNING AV PLANFÖRSLAGET

s. 25

9. REKOMMENDATION FÖR NY BEBYGGELSE PÅ PLATSEN

s. 26

10. KÄLLOR

Litteratur och rapporter
Internet
Arkiv

s. 27

1. INLEDNING

BAKGRUND OCH SYFTE

För fastigheterna Odin 3 och 6 pågår arbete med ny detaljplan. Planen innebär att befintliga byggnader rivs och ersätts med flerfamiljshus om 40 bostadslägenheter med centrumverksamhet i bottenvåningarna.

Den befintliga bebyggelsen utgörs av två byggnader, dels en mindre villa dels en större putsad byggnad rymmande kontor. Fastigheterna ligger inom kulturhistoriskt värdefullt område enligt Huddinge kommuns kulturmiljöinventering. Villan på fastigheten Odin 3 har av Stockholms läns museum pekats ut som en del av områdets tidstypiska småskaliga bebyggelse från 1930-40-talen medan inga specifika bevarandevärden identifierats för fastigheten Odin 6.

I samband med planarbetet har Tengbom har fått i uppdrag att utföra en antikvarisk bedömning av de befintliga byggnadernas kulturhistoriska värden. Utredningen ska även innefatta en antikvarisk bedömning avseende påverkan på kulturmiljö vid rivning och nybyggnad enligt nybyggnadsförslag upprättat av Lindberg Stenberg Arkitekter.

AVGRÄNSNING

Den antikvariska bedömningen omfattar fastigheterna Odin 3 och 6.

Byggnaderna på fastigheterna Odin 3 och 6 har båda eftersatt underhåll. Vid den kulturhistoriska värderingen har hänsyn inte tagits till byggnadernas tekniska skick.

KULTURHISTORISK VÄRDERING

Kulturhistoriska värden definieras utifrån två perspektiv: bebyggelse som källa till kunskap (dokumentvärde), och bebyggelse som källa till upplevelse (upplevelsevärde). Syftet med bevarande är att bibehålla dessa informationsbärande och upplevelsemässiga funktioner.

Dokumentvärde är kopplat till den byggda miljöns kunskapsbärande funktion och utgår från ett perspektiv där byggnader betraktas som historisk källmaterial. De ses som en materialisering av rådande ekonomiska, institutionella, kulturella och sociala villkor/förutsättningar och anses därmed kunna förmedla information om det förflutna. Upplevelsevärden är kopplade till den byggda miljöns estetiska/rumsliga funktion och utgår från ett perspektiv där bebyggelse betraktas som en materialisering av rådande arkitektoniska ideal och uttryck.

Vilka miljöer, platser och enskilda byggnader som anses kulturhistoriskt värdefulla beror därför på vilken kunskap och upplevelse de anses kunna förmedla. Detta beror i sin tur på när bebyggelsen har uppförts, hur den har förändrats och i vilken utsträckning befintlig bebyggelse

anses kunna förmedla intressant information om det förflutna.

METOD

Syftet med en antikvarisk undersökning är att fördjupa kunskapen om en byggnads funktion som källa till kunskap och upplevelse. I princip handlar det om att:

- 1) Kartlägga byggnadens historiska kontext och senare utveckling,
- 2) Analysera vad som finns kvar från olika tidsperioder,
- 3) Definiera vilken källa till kunskap/upplevelse som är möjlig att avläsa/uppleva i den befintliga miljön och
- 4) Identifiera värdebärande strukturer och karaktärsdrag.

I undersökningen har vi sökt i arkiv, läst in oss på relevant litteratur, inventerat och dokumenterat byggnaden exteriört och interiört samt analyserat deras kulturhistoriska betydelse.

Arbetet har utförts genom en växelvis kombination av platsbesök med inventering och fotodokumentation och

VÄRDERINGSMETOD

UPPLÄGG

1 - HISTORIK

2 - NULÄGESBESKRIVNING

3 - KULTURHISTORISK ANALYS

4 - VÄRDEPRECISERING

MÅLSÄTTNING

Kartläggning ursprunglig historisk kontext och utveckling fram till idag

Nulägesbeskrivning och identifiering av läsbara tidslager i den befintliga miljön

Analys av miljöns funktion som källa till kunskap och upplevelse om det förflutna

Precisering av värdebärande karaktärsdrag

Planområdet avser fastigheterna Odin 3 och Odin 6.

2. KULTURHISTORISKT LAGSKYDD OCH PLANER

PLAN- OCH BYGGLAGEN (PBL)

Plan- och bygglagen ställer krav vid planläggning och byggande. De allmänna intressen som ska beaktas vid planläggning av bebyggelse samt krav som ställs på byggnader anges i plan- och bygglagen. Vid planläggning ska bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas (PBL 2 kap. 6§). Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas. Det är kommunerna som har ansvar för kulturmiljöfrågor utifrån bestämmelserna i plan- och bygglagen (PBL).

Av lagen framgår bl.a. att vid:

Planläggning och ny bebyggelse

Planläggning ska ske med hänsyn till natur- och kulturvärden och främja en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse (PBL 2 kap. 3-4§§).

Planläggning och bebyggelse ska utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan (PBL 2 kap. 6§).

En byggnad ska ha en god form-, färg- och materialverkan (PBL 8 kap. 1§).

Särskilt värdefull bebyggelse

Vid ansökningar om bygglov skall kommunen bland annat kontrollera att byggnader, som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt inte förvanskas.

”En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas” (PBL 8 kap. 13 §).

”Om byggnadsverket är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, ska det underhållas så att de särskilda värdena bevaras” (PBL 8 kap. 14 §).

Förvanskingsförbudet gäller även anläggningar, tomter (som omfattas av skyddsbestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser), allmänna platser och bebyggelseområden.

All bebyggelse

Oavsett om en byggnad är särskilt värdefull eller inte ska ändringar alltid utföras varsamt så att byggnadens karaktärsdrag och värden inte går förlorade.

För alla befintliga byggnader gäller att ett byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och tekniska egenskaper bevaras. Underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadsverkets värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt.

”Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden” (PBL 8 kap. 17 §).

GÄLLANDE PLAN

Gällande stadsplan för aktuell del av Stuvsta antogs 1942 (Pl. 0126K-26, Nordvästra delen av Stuvsta municipalsamhälle), se sid 8-9. Gällande plan innehåller inte skydd för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse.

HUDDINGE KOMMUNS ÖVERSIKTSPLAN

I Huddinge kommuns översiktsplan anges en del av området längst med Häradsvägen som ett s k förtättnings-

område. Ett förtättningsområde beskrivs som ett befintligt bebyggelseområde där kommunen ser positivt på en högre/tätare bebyggelse med bostäder/arbetsplatser och vid behov även nya gator och allmänna platser.

Inriktningen är en ”fortsatt förtätning väster om centrum (1) längs Häradsvägen med flerbostadshus eller verksamheter med butiker i bottenplan som medför att centrum växer åt detta håll och att området kompletteras med flerbostadshus eller arbetsplatser vilket är underrepresenterat i området. Stambanan är en barriär genom området och det är viktigt med bra kopplingar mellan området väster och öster om stambanan. Fortsatta studier krävs för att klargöra om det är möjligt att knyta samman områdena bättre”.

I strukturplanen för Stuvsta anges även att ”vid utveckling av centrumområdet är det viktigt att beakta de värdefulla kulturmiljöerna som finns här”.

HUDDINGE KOMMUNS ARKITEKTURSTRATEGI

I Huddinge kommuns arkitekturstrategi uttrycks ”Att tillvarata och utveckla kvaliteter” som ett viktigt steg i stadsutvecklingsprojekt i Huddinge.

”När kommunen ska bygga mycket nytt och även bygga till i befintliga områden är det oerhört viktigt att det inleds med att identifiera och värdera vad som finns på platsen idag. Vi behöver ta ställning till vilka befintliga kvaliteter som ska behållas, och hur de kan utvecklas.”

”Att bevara byggnader, träd och andra karaktärsmiljöer avläsbara årsringar. Vid renovering, utveckling och tillbyggnad av både byggnader och offentliga platser ska värdefulla, befintliga material och byggnadsdelar bevaras och kompletteras i första hand.”

Stuvsta

Prioriterade platser, stråk och grönområden

- Kommungräns
- 600/1200 m radie
- Inre stadskärna
- Yttre stadskärna
- Exploateringsområde
- Förtätningsområde
- Utredningsområde
- Parkområde
- Naturområde
- Skyddat grönområde
- Grönstråk
- Järnväg/tunnelbana ovan jord
- Huvudvägnät
- Befintlig stadsgata
- Tillkommande stadsgata
- Befintligt GC-stråk
- Tillkommande GC-stråk
- Stamnät för kollektivtrafik
- Spårväg syd
- Samband som behöver stärkas
- Mötesplats

Fastigheterna Odin 3 och 6 ligger inom förtätningsområde enligt Huddinge kommuns översiktsplan.

3. KULTURHISTORISKT VÄRDEFULLA OMRÅDEN

STUVSTA (SKOGSÄNG, SÖ DELEN AV SNÄTTRINGE GÅRD)

Stuvsta (Skogsäng, SÖ delen av Snättringe gård) är i Hudinge kommuns kulturmiljöinventering utpekad som ett kulturhistoriskt värdefullt område. Området beskrivs och bedöms enligt nedan:

”Många av Skogsängs tidtypiska, småskaliga villor är fortfarande välbevarade. Tomterna är relativt begränsade och topografin så varierande att avstyckningar inte förekommit i större omfattning. Det ursprungliga fastighetsbildningsmönstret har därför bevarats. Likaså har vägdragning och vägbredder sparats. Området har arkitektoniska och miljömässiga värden som i många andra områden försvunnit p g a avstyckningar och okända tillbyggnader.”

”Områdets karaktäristika bör uppmärksammas och värnas vid planering och bygglovprövning. Därvid måste naturmiljön bevaras, tomtavstyckningar undvikas samt ombyggnader och nybyggnader utföras med utgångspunkt ur områdets ursprungliga utformning. Till detta hör framför allt placering, volymer och kulörval.”

”Områdets kvalitet med varierat utformad villabebyggelse samt vägstruktur anpassad till de topografiska förutsättningarna med stora höjdskillnader är fortfarande tydlig.”

”Eventuell kompletteringsbebyggelse inom villaområdena ska ske med stor hänsyn till den beskrivna karaktären. Det finns även ett antal flerbostadshus av hög kvalitet inom området. De obebyggda skogsklädda partierna som är insprängda i villakvarteren är även de ett viktigt och värdefullt inslag och dessa bör i största mån bevaras.”

I översyn av kulturmiljöinventering 2013 har kulturmiljön kulturhistoriskt klassificerats och markerats gul innebärande:

”Kulturhistorisk värdefull miljö. Tål exploatering/förtätning i viss grad under förutsättning att den görs enligt identifierat mönster och riktlinjer.”

CENTRALA STUVSTA

Det kulturhistoriskt värdefulla området ”Centrala Stuvsta med Segersminneområdet” beskrivs och bedöms bl a enligt nedan:

”Stuvsta stationsbyggnad och det fåtal äldre servicebyggnader som fortfarande finns kvar runt stationen samt längs med Stationsvägen har ett stort kulturhistoriskt värde som representerar för olika epoker i Stuvstas utveckling. Hit räknas även den f d Konsumbutiken i korsningen Stuvstavägen-Stationsvägen, trots att den är förändrad. Stationshuset representerar den tidigaste utvecklingen som villasamhälle.... ...En förtätning eller omdaning av Stuvsta centrum är möjlig att genomföra under förutsättning att den äldre bebyggelsen från den tidigare centrumetableringen värnas med utgångspunkt från deras kulturhistoriska och arkitektoniska värden.”

Kulturhistorisk värderingskarta. Ur Översyn av kulturmiljöinventering i Huddinge, Kulturmiljöer inom strukturplaner, Rapport 2013:11, Stockholms läns museum. Fastigheternas Odin 3 och 6 belägenhet inom området inom blå ring.

4. HISTORISK KONTEXT

STUVSTA

Stuvsta utgjordes i äldre tid jordbruksmark med gårdar. Vid 1900-talets början köptes gårdarna med marker upp av fastighetsbolaget Stuvsta som här skulle skapa Stuvsta villastad. År 1910 påbörjades avstyckning av marken för försäljning av villatomter.

Området anlades på starkt kuperad mark beväxt med barrskog. Kvarteren utformades med oregelbundna former mellan slingrande vägar och insprängda parker.

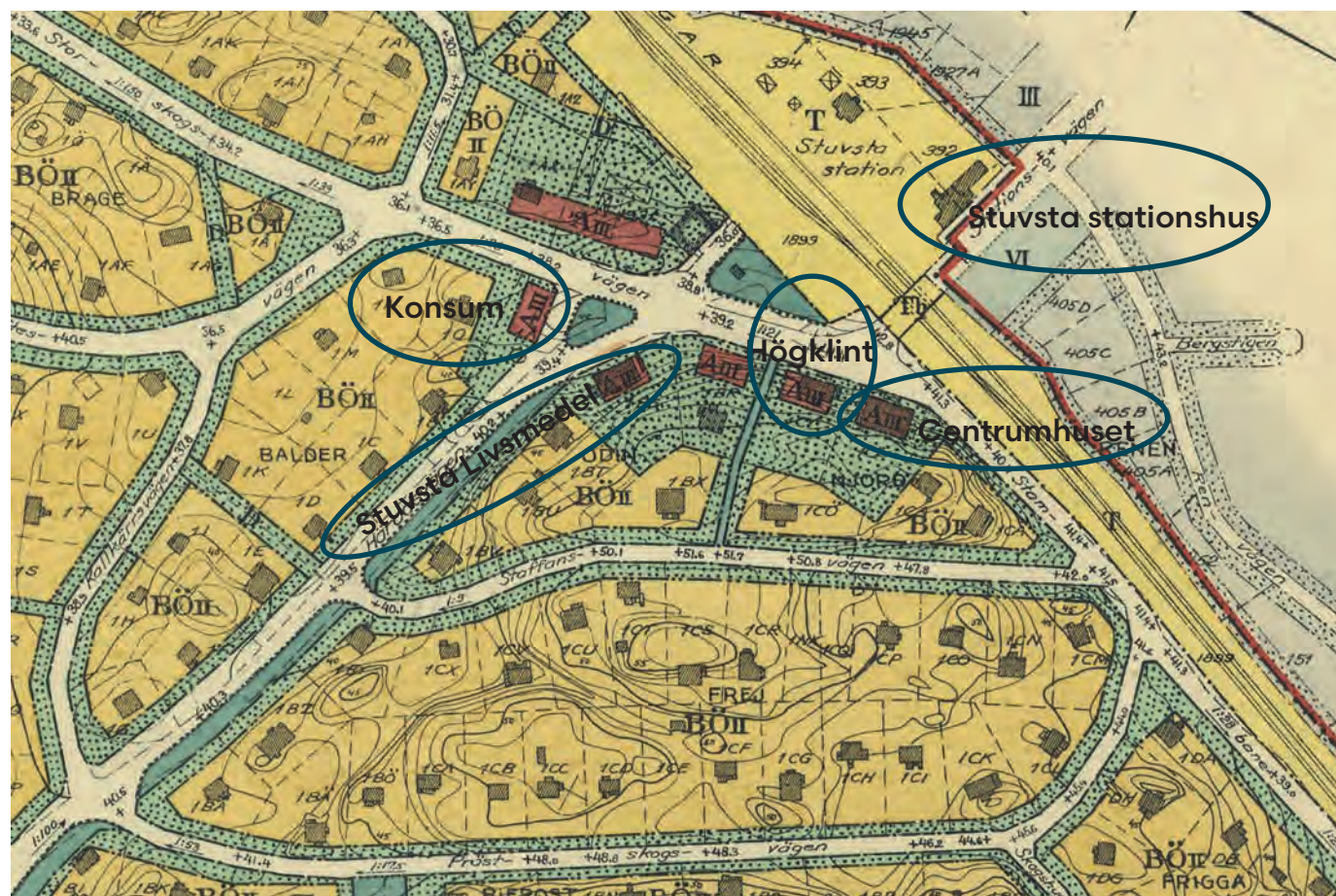
Försäljningen av tomter tog ingen riktig fart förrän en tågstation anlades vid Stuvsta år 1918. Ett stationshus uppfördes under åren 1917-19 efter ritningar av den välkände arkitekten Folke Zetterwall.

Villorna uppfördes huvudsakligen under 1920-30-talen och var jämförelsevis små med tomter omkring 1.000-1.800 kvm. Byggnaderna uppfördes indragna på tomten med framförliggande trädgårdar medan tomternas inre delar hade naturtomtskaraktär.

Vid stationen växte ett mindre centrum fram med putsade hus i två-tre våningar med butiker i bottenvåningarna.

Området fick stadsplan år 1942 och var då till stora delar bebyggt. Stadsplanen utformades för friliggande bostadshus av villakaraktär i högst två våningar. Förslaget innehöll också en platsbildning vid Stuvsta station för hus med affärsändamål i högst tre våningar. För de övre våningarna medgavs bostadsändamål. Affärshusens tomter markerades som prickmark innebärande att marken inte ytterligare fick bebyggas.

Efterhand har ett nytt stationshus byggts och nya broar över spåren mot östra delen av Stuvsta centrum där modern centrumbebyggelse vuxit fram. De gamla små butikerna har under tid huvudsakligen försvunnit.

Utsnitt ur stadsplan planlagt för villabebyggelse i två våningar och ett centrumområde vid Stuvsta station. De bevarade byggnaderna Centrumhuset, Höglint, Stuvsta stationshus, Stuvsta Livsmedel (Odin 6) och Konsum från områdets utbyggnadstid på 1930-talet har markerats.

t.v: Stuvsta stationshus från år 1919 efter ritningar av arkitekten Folke Zetterwall. Foto: Digitalt museum.

t.h: Centrumhuset och Högklint byggt 1938 efter ritningar av arkitekt Sven Jons-son. I butikerna fanns bl a färg, elhandel, klädbutik, kemtvätt samt tandläkare på mellanplanet. I Högklint bageri och konditori. Foto: Ur Hans Björkman, Stuvsta - väster om Huddingevägen.

t.v: Posthuset på stationsvägen öster om Järnvägen från 1930-talet. Här fanns även frisör, kött, tobak, färg, blommor, radio och husgeråd. Byggnaden är riven. Vykort från Wikipedia.

t.h: Centrumhusets övre våning byggdes in omkring 1940-tal. Högklint fick sitt namn efter Konditori Högklint som låg i huset. Foto: Ur Hans Björkman, Stuvsta - väster om Huddingevägen.

t.v: Centrumhuset
uppfört år 1938 efter
arkitekt Sven Jonsson.
Byggnaden fick en
intressant arkitektur
med öppen övre våning
med funktionalistisk
utformning.

t.h: Stuvsta Livsmedel,
Häradsvägen 1 (Odin
6) uppfördes om-
kring 1929-30 med en
bostadslägenhet för
ägaren med butiker i
bottenvåningen. Foton:
Ur Hans Björkman,
Stuvsta - väster om
Huddingevägen.

t.v: År 1949 uppfördes
en konsumbutik med
bostäder i ovanlig-
gande våningar.
Byggnaden uppfördes
av tegel efter ritningar
av arkitekten Hel-
mer Flensborn. Foto:
Ur Hans Björkman,
Stuvsta - väster om
Huddingevägen.

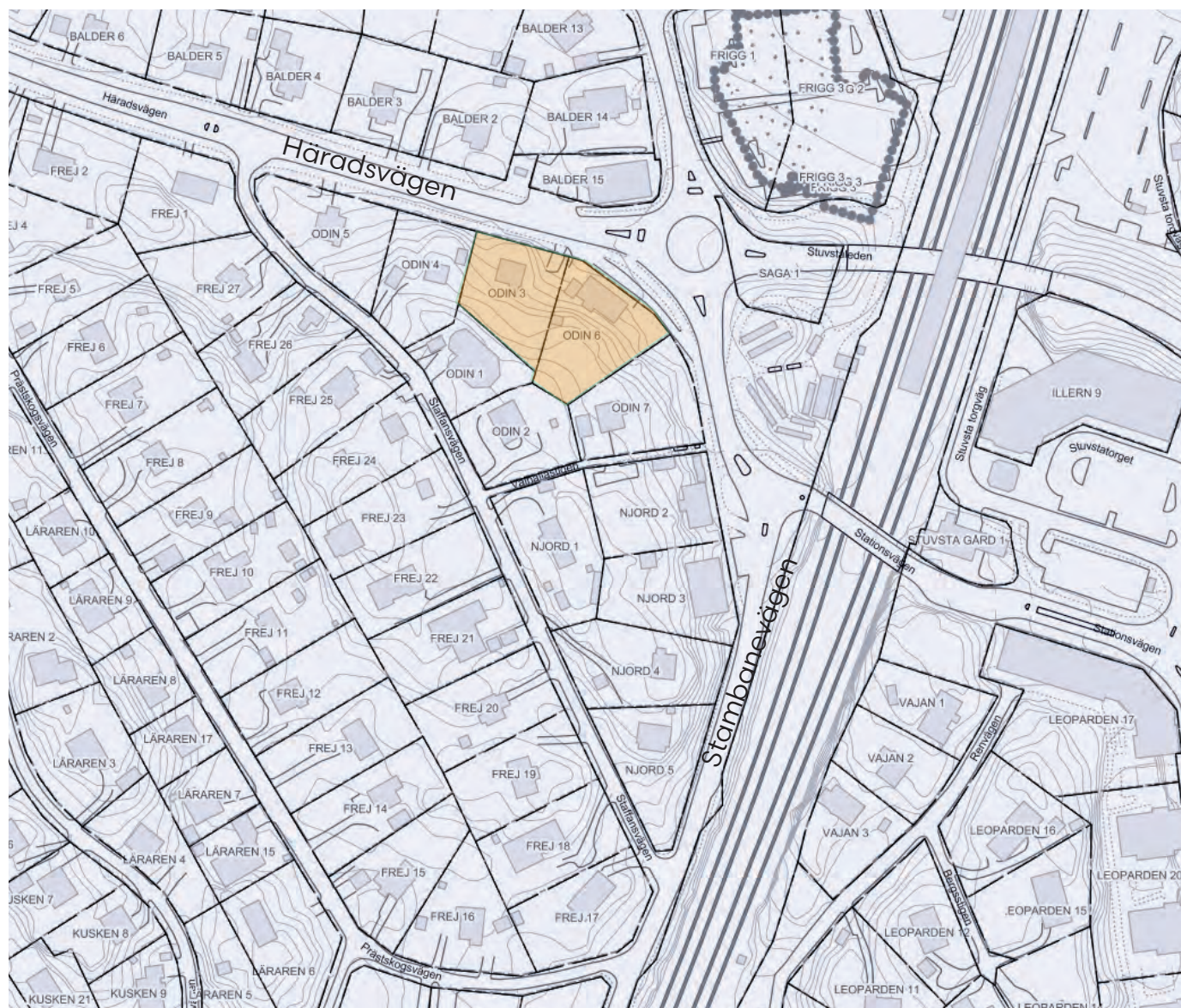
t.h: Stuvsta Livsmedel
på 1940-talet. Foto:
Ur Hans Björkman,
Stuvsta - väster om
Huddingevägen.

5. NULÄGESBESKRIVNING

LÄGE OCH OMGIVANDE BEBYGGELSE

Fastigheterna Odin 3 och 6 ligger vid gamla Stuvsta centrum väster om järnvägen med adress Häradsvägen 1 och 3.

Kvarteret är kraftigt kuperat med huvudsakligen naturtomter som sluttar brant mot omgivande Häradsvägen i norr och Stambanenvägen i öster. Bebyggelsen utgörs av enfamiljshus i den inre delen av kvarteret. Mot Häradsvägen och Stambanenvägen är kvarteret bebyggt med putsade två- trevåningshus som ursprungligen utgjort en del av centrumbebyggelsen med små butiker i bottenvåningarna.

Fastigheterna Odin 3 och 6's läge vid Stuvsta station.

t.v: Stuvsta station
öster om järnvägen.
På andra sida bron,
väster om järnvägen,
Centrumhuset och
Högklint.

t.h: Centrumhuset och
Högklint, båda upp-
förda under 1930-tal.

t.v. Stambanenvägen
med villabebyggelse
i ett högt läge samt
byggnaden på fastig-
heten Odin 6.

t.h: Häradsvägen.
Odin 6 till vänster i bild.
Till höger f d Konsum
uppförd 1949.

t.v: Fastigheterna Odin 6 och 3 med ett f d affärshus från 1929-30 och en villabyggnad från 1930-talet.

t.h: Villabyggnader i högt läge längst med Häradsvägen.

t.v: Odin 3.

t.h: Villabyggnad intill fastigheten Odin 3.

t.v: Villabebyggelse med 1920-30-talskaraktär vid Häradsvägen.

t.h: Villabebyggelse med 1920-30-talskaraktär vid Häradsvägen.

t.v: Villabyggnad vid Stambanevägen.

t.h: f d konsumbutik uppförd 1949 på Häradsvägen.

ODIN 3

Historik

Villan är uppförd 1933 och är ett s k monteringsfärdigt kataloghus från AB Svenska Trähus.

Användning

Bostadshus som idag används till kontor.

Arkitekturstil

Villa från 1930-talet med kvardröjande nationalromantiska drag med blyspröjsade fönster, kvist och fönsterluckor.

Stomme

Trä.

Sockel

Putsad grund.

Fasad

Profilerad brunfärgad locklistpanel med vita lister.

Fönster

Kopplade sexrutsfönster från byggnadstiden. Ett mindre blyspröjsat fönster. Vitmålade.

Dörr

Smal vitmålad ribbpanel. Ursprunglig källarport. Gråmålad.

Tak

Sadeltak lagt med tvåkupigt lertegel.

Skorsten

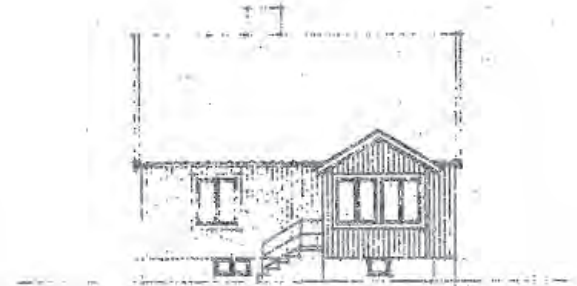
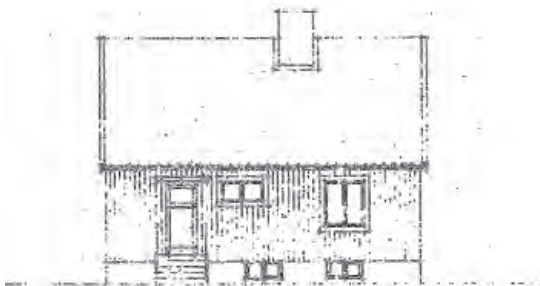
Synligt tegel med murat krön.

Interiör

En våning med inredd vind och källare. Ursprunglig fyrdelad planlösning. Huvudsakligen ursprungliga brädgolv, foder, lister och ramverksdörrar. Putsad öppen spis. Moderniserat kök.

Tomt

Villa uppförd i ett högt läge på naturtomt med berg i dagen och blandad vegetation med tall, gran och lövträd. Den kuperade terrängen är anlagd med stentrappor.

Ritning till nybyggnad, Odin 3, AB Svenska Trähus, 1933.
Ritning: bygglovsarkivet, Huddinge kommun.

t.v/t.h: Villabyggnad från 1930-talet på fastigheten Odin 3. Byggnaden är uppförd i ett högt läge med kraftigt sluttande naturtomt mot Häradsvägen.

t.v: Villabyggnad från 1930-talet på fastigheten Odin 3.

t.v: Villabyggnad från 1930-talet på fastigheten Odin 3.

ODIN 6

Historik

Tvåvåningsbyggnad med putsade fasader uppförd omkring år 1930. Arkitekt okänd. H. Flodström, som hade livsmedelsbutiken i hörnet Stationsvägen/Stuvstavägen öppnade en filial här år 1932. I bottenvåningen fanns fyra småbutiker; sybehörsaffär, köttbutik, speceriaffär och mjölkaffär.

Byggnadens ursprungliga färgsättning har ändrats och bottenvåningen klätts in med panel samt moderniserats interiört.

Användning

Uppfördes med småbutiker i bottenvåningen och en bostadslägenhet i våningen över. Används idag till kontor och byggetablering.

Arkitekturstil

Enkel putsad byggnad som till form, volym och fönsterindelning präglas av 1920-talets klassicistiska arkitektur.

Stomme

Tegel.

Sockel

Putsad.

Fasad

Rödfärgad slätputs. Bottenvåningen har under senare år klätts in med gråmålad fasspontpanel som avviker från byggnadens ursprungliga arkitektur.

Fönster

Kopplade sexrutsfönster från byggnadstiden.

Dörr

Moderna dörrar.

Tak

Sadeltak lagt med svart skivtäckt plåt. Takkupor inklädd med svart plåt.

Skorsten

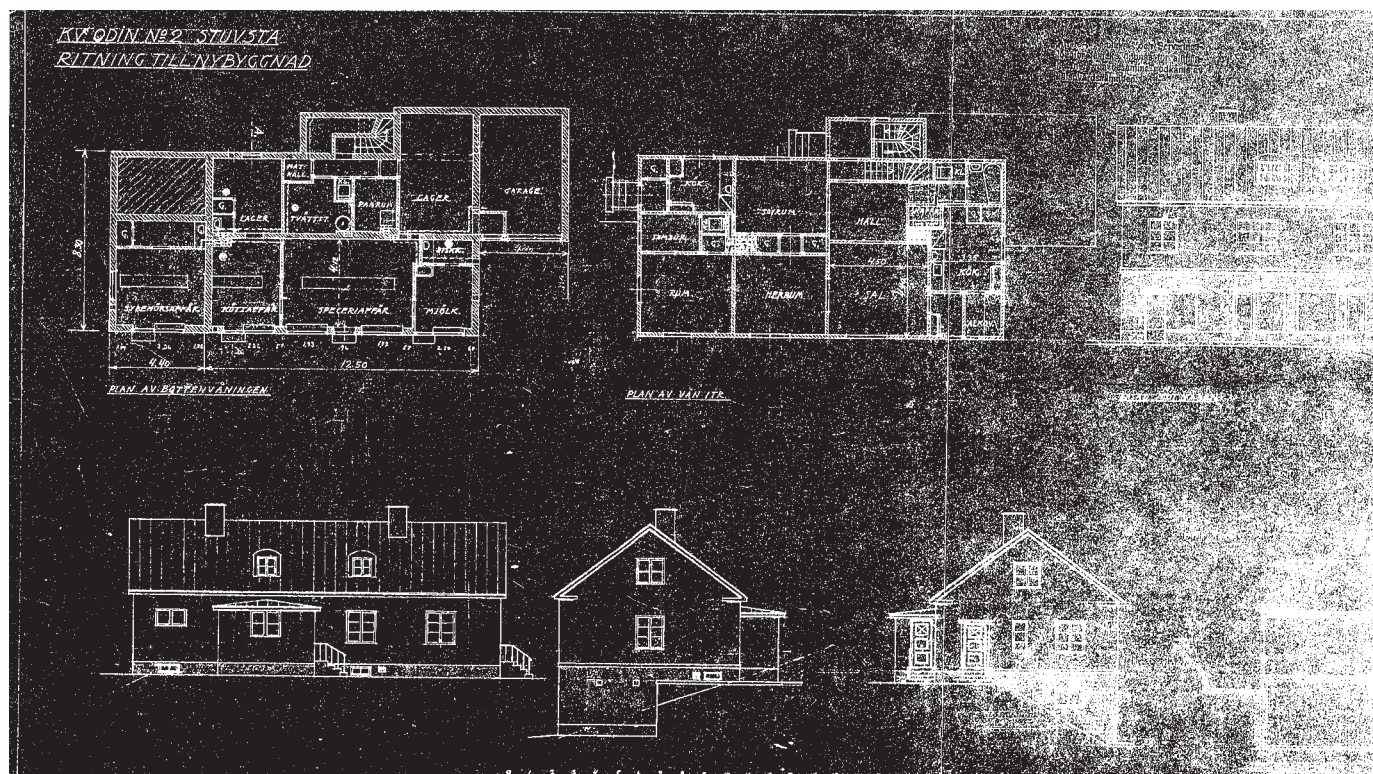
Plåtinklädda skorstenar.

Interiör

Bottenvåning och vindsvåning helt moderniserad. Bostadsplanet huvudsakligen moderniserat, bevarar enstaka ursprungliga foder, lister, golv samt ramverksdörrar.

Tomt

Asfalterade ytor mot gatan.

Ritning till nybyggnad, Odin 6, 1930. Arkitekt oläsligt. Ritning: bygglovsarkivet, Huddinge kommun.

t.v/t.h: F.d. affarsbygg-
nad från omkring 1929-
30 på fastigheten Odin
6. Mot Häradsvägen.

t.v/t.h: F.d. affarsbygg-
nad från omkring 1929-
30 på fastigheten Odin
6. Mot Häradsvägen.

6. KULTURHISTORISK VÄRDEBESKRIVNING ODIN 3 OCH ODIN 6

ODIN 3

Kulturhistoriskt värde

Dokumentvärdet

Villan är uppförd under villaområdets utbyggnadsperiod och bedöms vara ett välbevarat och representativt exempel på 1930-talets småhus. Den tidstypiska villan ingår som en karaktärsskapande beståndsdel i området och bidrar till villaområdets särprägel med småhus uppförda huvudsakligen under 1920-30-talet.

Villan bevarar byggnadsdetaljer och fast inredning av vikt för byggnadens tidstypiska karaktär.

Upplevelsevärdet

Villans placering på en hög punkt, indragen på den kuperade tomten med berg i dagen, är ett för villaområdet väsentligt särdrag. Villan har med sin centrala placering och välbevarade arkitektur vid Häradsvägen, intill Stuvsta centrum, ett miljöskapande värde som tillsammans med intilliggande villor från samma tid är av vikt för stadsbilden.

Sammantaget bedöms villan omfattas av byggnadshistoriska, arkitektoniska och miljömässiga värden.

Värdebärande karaktärsdrag

- Byggnadens välbevarade form och volym.
- Farstukvist.
- Profilerad locklistpanel.
- Ursprungliga fönster med tidstypisk fönsterindelning.
- Ursprungligt blyspröjsat fönster.
- Ursprunglig källarport.
- Tvåkupigt lertegel.
- Villans färgsättning i brunt och vitt.
- Stensatt entrétrappa.
- Kuperad bergstomt med anlagda stentrappor.
- Ursprunglig fast inredning såsom foder, lister och dörrar samt öppen spis.

ODIN 6

Kulturhistoriskt värde

Dokumentvärdet

Byggnaden är den äldsta bevarade butiksbyggnaden vid Stuvsta station/centrum och bedöms ingå som en väsentlig del av den centrumbebyggelse som växte upp vid Stuvsta station omkring 1920-30-talet. Byggnaden bedöms utgöra en viktig beståndsdel i områdets historia och är av vikt ur lokalhistoriskt perspektiv.

Upplevelsevärden

Trots ombyggnad och ändringar är byggnadens arkitektur, typisk för 1920 - tidigt 1930-tal, avläsbar och till sin exteriör förhållandevis välbevarad sedan byggnadstiden.

Byggnaden utgör tillsammans med det bevarade Centrumhuset, Högkint och 1949 års konsumbutik en sammanhållen helhetsmiljö som bidrar till stadsbilden väster om Stuvsta station.

Sammantaget bedöms byggnaden omfattas av samhällshistoriska, arkitektoniska och miljömässiga värden.

Värdebärande karaktärsdrag

- Byggnadens bevarade form och volym.
- Slätputsad fasad.
- Byggnadens ursprungliga tidstypiska sexrutsfönster.
- Butiker i bottenvåning.
- Svart plåttak med skivtäckning.

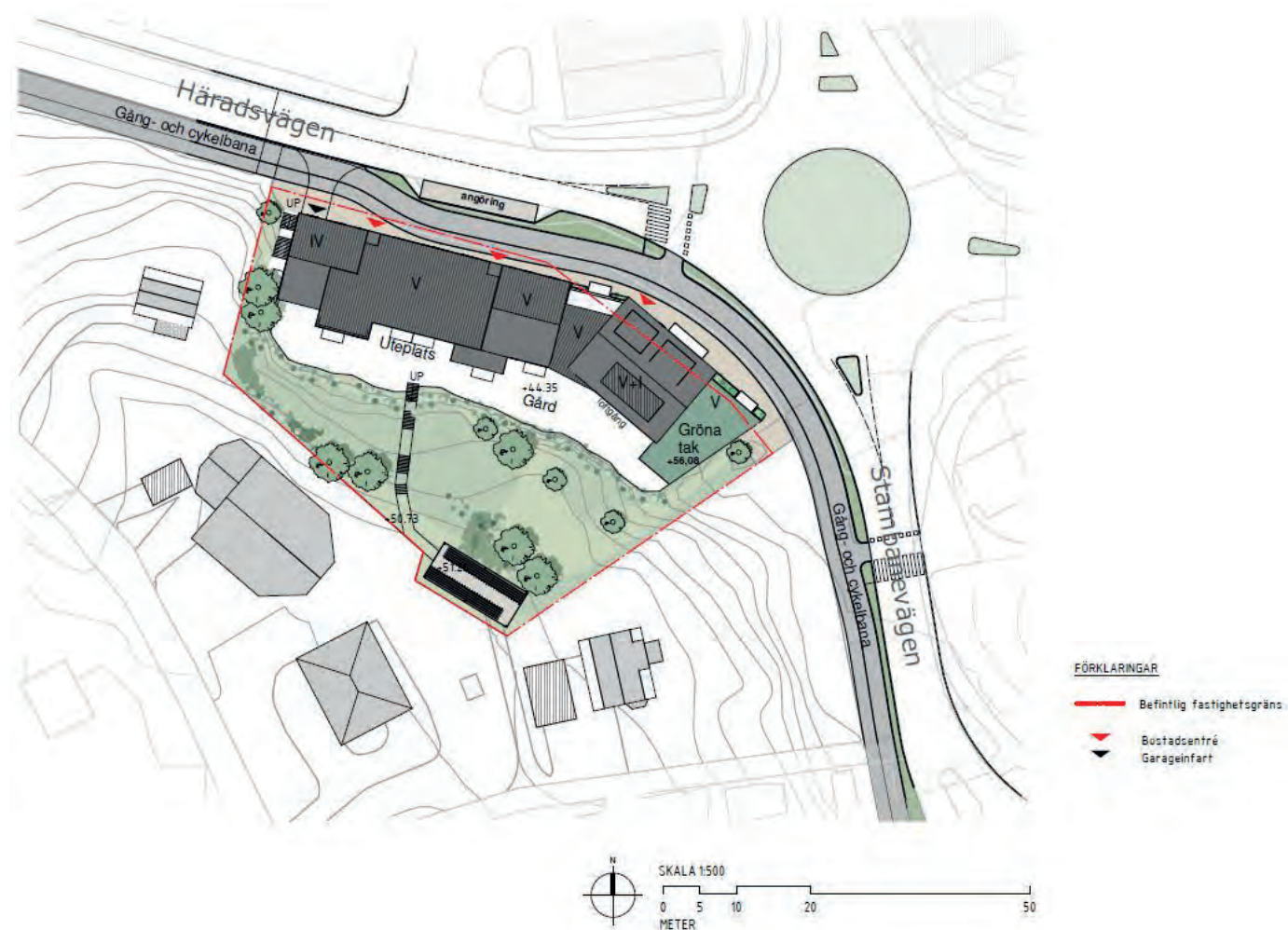

7. PLANFÖRSLAGET

PLANFÖRSLAGET

Byggnaderna på fastigheterna föreslås rivas för att ersättas med flerfamiljshus med omkring 40 bostadslägenheter med viss centrumverksamhet i bottenvåningarna.

Den nya bebyggelsen föreslås förläggas i anslutning till gatan med sammanbyggda volymer i fem våningar mot gata, fyra mot gård, i en skala som ansluter till Stuvsta centrums skala öster om järnvägen. Byggnaderna föreslås utformas med "enkel variation" med tydlig sockel, sadeltak och putsade jordfärgade fasader.

Planförslag avseende fastigheterna Odin 3 och 6.

8. BEDÖMNING AV PLANFÖRSLAGET

RIVNING

De befintliga byggnaderna bedöms omfattas av kulturhistoriska värden.

Rivning av 1930-talsvillan innebär att en välbevarad villa från områdets utbyggnadstid förviner och medför en viss minskning av villaområdets kulturhistoriskt värdefulla miljö till sin helhet. Rivning av välbevarade tidstypiska villor från utbyggnadsperioden inom området medför att områdets karaktär långsamt förändras.

Rivning av affärshuset medför att en av områdets äldsta byggnader med vissa arkitektoniska värden, och som representerar en pusselbit i Stuvsta centrums historia, försvinner och minskar områdets historiska förankring. Byggnaden har ett miljöskapande värde som en del av den sammantagna miljön med bevarade två-trevånings butikshus i stationsområdet från 1920-40-talen. Att byggnaden rivs innebär att miljöns kulturvärden som helhet minskar.

NYBYGGNAD

Förslaget omkring fyra-fem sammanbyggda huskroppar i fem våningar bryter mot områdets befintliga skala och innebär en omvandling av ett villaområde med ett småskaligt centrum till en mer storskalig stadsliknande miljö.

Den föreslagna bebyggelsens skala och volymer bryter i hög grad mot den äldre centrumbebyggelsens och villaområdets karaktär och innebär en inledning av villaområdets omvandling till ett område med femvåninga flerfamiljshus vilket bedöms minska områdets kulturhistoriska värde till sin helhet.

De sammanbyggda femvåninga volymerna bedöms skymma kvarterets naturliga topografi och växtlighet vilket minskar upplevelsen av den kuperade och gröna terrängen vilken medför en minskning av stadsdelsområdets stadsbildsmässiga värden.

Förslaget medför bortsprängning av berg vilket förvanskar den naturliga topografin som ingår som ett viktigt karaktärsdrag inom det kulturhistoriskt värdefulla området.

Sammantaget bedöms förslaget i hög grad avvika mot den befintliga bebyggelsens skala och volymer. För att planen ska vara förenliga med den kulturhistoriskt värdefulla miljön krävs ett förslag som anpassats till stads- och landskapsbild, natur- och kulturvärden på platsen och förhåller sig till och inordnar sig till befintlig miljö och bebyggelse.

Föreliggande förslag antyder rivning av kringliggande villabebyggelse med omvandling till en stadsliknande miljö som framstår att avse exploatering av kulturhistoriskt värdefullt område snarare än förtätning. En övergripande plan bör tas fram för hur området som helhet avses att förtätas och som redovisar hur kulturhistoriska värden ska beaktas och tas tillvara. Inom förtätningsområdet bör kulturhistoriskt värdefull bebyggelse utredas och beskrivas som underlag för förtätningsplan.

9. REKOMMENDATIONER FÖR NY BEBYGGELSE PÅ PLATSEN

- Byggnader med kulturhistoriska värden bevaras för att skapa en varierad miljö med historiska inslag.
- Kompletterande bebyggelse anpassas till befintlig bebyggelsestruktur och samspelar med befintliga byggnader.
- Centrumbebyggelse på västra sidan om järnvägen begränsas till 3 våningar för att inte avvika i hög grad mot befintliga butiksbyggnader och villabebyggelse.
- Butiker förläggs mot gata.
- Ny bebyggelse utformas som friliggande enkla volymer med sadeltak som medger inblickar in i kvarteret och som ger möjlighet att uppleva naturlig topografi och växtlighet.
- Sprängning av naturlig topografi undviks.
- Fönster utformas med ospröjsade tvåluftsfönster alternativt sexrutsfönster så att den nya bebyggelsen inordnar sig i områdets befintliga karaktär.
- Fasadmaterial i centrumbebyggelse i anslutning till villområdet utformas företrädesvis med puts i ljusa kulörer som ansluter till 1930-talets färgskala.

10. KÄLLOR

LITTERATUR & RAPPORTER

Björkman, Hans, Stuvsta - väster om Huddingevägen, Förr och nu, 2010

Huddinge, reviderad kulturmiljöinventering, Stockholms läns museum och Huddinge kommun, Rapport 2003:20

Huddinge kulturmiljöinventering, Stockholms läns museum, 1986

Översyn av kulturmiljöinventering i Huddinge, Kulturmiljöer inom strukturplaner, Stockholms läns museum, Albin Uller, Martina Berglund, Rapport 2013:11

INTERNET

Huddinge kommun, gällande planer, <https://www.huddinge.se/stadsplanering-och-trafik/planer-projekt-och-arbeten/detaljplaner/>

Wikipedia, <https://sv.wikipedia.org/wiki/Stuvsta>, Vykort

Digitalt museum, <https://digitaltmuseum.se/>, foto

ARKIV

Huddinge kommun, bygglovsarkivet